

Televízna tvorba pre deti včera a dnes: poznámky o vývoji a charaktere detskej tvorby v Slovenskej televízii

Lenka Regrutová, Filozofická fakulta PU, lenkareg@gmail.com

Kľúčové slová: verejnoprávna televízia, detský percipient, pôvodná tvorba pre deti

Key words: public television, children as observers, original television production for children

Tvorba pre detského percipienta má v slovenskom televíznom prostredí pomerne dlhú tradíciu. Programy pre deti a mládež boli súčasťou dramaturgie programov (spočiatku v rámci literárnodramatickej redakcie) takmer od začiatku vysielania Československej televízie (televízne štúdio v Prahe – 1. 5. 1953, v Bratislave – 3. 11. 1956). Bratislavské televízne štúdio v tom období zabezpečovalo najmä pondelkový program (tzv. bratislavské pondelky), ktorý začínal o 18. hodine vysielaním pre deti, od roku 1959 dochádza k pravidelnému vysielaniu pre deti a mládež (Rusnák, 2009). Televízne prostredie ponúкло detskému príjemcovi možnosť výberu z viacerých dramatických žánrov, v ktorých možno pozorovať aj fenomén intermediálnosti (vzájomné ovplyvňovanie jednotlivých druhov dramatických umení), kedy sa literárne a dramatické texty adaptujú vo viacerých médiách (napr. rôzne verzie rozprávkovej hry v divadle, rozhlase a televízii). Okrem rozprávkových hier na ľudové motívy, autorských rozprávok či televíznych hier pre mládež sa v šesťdesiatych rokoch vysielal aj prvý pôvodný bábkový seriál *Mestečko Pimparapac*. Priestor vo vysielaní mala aj animovaná tvorba, obľubu u divákov si získalo najmä televízne pásmo animovaných rozprávok *Filmárik a Filmuška*, ktoré bolo zaradené do vysielania od roku 1969 (Stanislavová et al., 2010). Televízia už v tomto období plnila okrem iných aj vzdelávaciu funkciu, a tak sa od r. 1961 začali vysielat' aj televízne vzdelávacie programy (Rusnák, 2009).

Tab. 1: Vybrané televízne programy pre deti a mládež – 60. roky

názov	rok vysielania	žáner	autor; scenár; dramaturgia
<i>Filmárik a Filmuška</i>	od r. 1969	pásmo animovaných rozprávok	H. Týrlová
<i>Futbalista</i>	1961	televízny seriál pre mládež	P. Ševčovič
<i>Gul'ko Bombul'ko</i>	1968 - 1969	bábkový film	J. Chlebík
<i>Karola</i>	1969	televízna hra pre mládež	P. Ševčovič
<i>Kocúrik Máčik a mesiačik</i>	1969	autorská televízna rozprávka	J. Navrátil
<i>Mama pre Winnetoua</i>	1966	televízna hra pre mládež	P. Ševčovič
<i>Mestečko Pimparapac</i>	1963 - 1967	bábkový televízny seriál	E. Čepčeková
<i>Puf a Muf</i>	1969	animovaný seriál pre Večerníček	N. Tanská
<i>Uzlík a nitka</i>	1966 - 1967	televízny animovaný rozprávkový seriál	J. Navrátil
<i>Vládca vetrov</i>	1966	rozprávková hra	M. Ďuričková

(Mrlan et al., 1989, s. 170, 340; Mrlan et al., 1990, s. 94, 412, 457; Stanislavová et al., 2010, s. 180)

Charakter televízneho programu s postupne ustálenou programovou štruktúrou sa čoraz viac vyznačoval reláciami s istou mierou cyklickosti (jednotná funkcia, forma, minútáž, názov, osoba). K cyklickým televíznym reláciám možno zaradiť aj večerníčky, pre potreby ktorých sa často produkovali najmä rozprávkové seriály (pozri tab. 2). Súčasná podoba večerníčkovej zvučky (najskôr večerníček uvádzal ježko hrajúci na klavíri či mačka a pes naháňajúci sa okolo lampy) bola na televízne obrazovky uvedená v roku 1977. Autorkou postavy deduška Večernička (dnes okrem iného aj hlavná postava kritizovanej reklamnej kampane banky) bola zakladateľka televíznej tvorby pre deti A. Minichová (dramaturgička Hlavnej redakcie pre deti a mládež ČST v Bratislave od roku 1962, scenáristka, prozaička), ktorá zohrala dôležitú úlohu aj pri prvom ročníku medzinárodného festivalu detských programov Cena Dunaja (Prix Danube, 1971; Stanislavová et al., 2010). Význam tejto spočiatku súťažnej prehliadky (konala sa každý druhý rok v Bratislave) spočíval v jej začiatkoch v budovaní konkurencie, detským tvorcom (v tom čase nemali možnosť cestovať do zahraničia) pomáhal formovať prezentáciu kultúry, postupom času išlo najmä o stretávanie tvorcov a reflexiu detskej tvorby. Myšlienku Ceny Dunaja vystihovalo aj jej heslo: „Za pokrokový vzťah detí a mládeže“ (Mrlían et al., 1990, s. 473). V čase redukcie detských programov začal festival postupne strácať prvotný význam a v súčasnosti už nie je zahrnutý do zmluvy so štátom (zatiaľ posledná prehliadka v r. 2010). V sedemdesiatych rokoch 20. storočia vstúpila do detskej televíznej tvorby aj dramaturgička M. Grznárová, ktorá je okrem iného (hlavne produkcia mnohých televíznych rozprávok) aj autorkou scenára úspešného animovaného televízneho seriálu *Pásli ovce valasi* (neskôr vyšiel v knižnej podobe ako *Maťko a Kubko*; Stanislavová et al., 2010). Žánre detskej tvorby obohatila v roku 1970 aj produkcia košického televízneho štúdia, kedy sa začalo pravidelné vysielanie prvej detskej televíznej pesničkovej relácie *Zlatá brána* (Rusnák, 2009).

Tab. 2: Vybrané televízne programy pre deti a mládež – 70. roky

Názov	rok vysielania	žáner	autor; scenár; dramaturgia
<i>Ako si Miško biedu vyslúžil</i>	1979	televízna rozprávková hra	M. Glasnerová
<i>Deti z tehlového dvora</i>	1978	televízny film pre deti	M. Glasnerová
<i>Dobrodružstvá Budzogaňa, zbojníckeho kapitána</i>	1972 - 1975	televízny animovaný rozprávkový seriál	J. Navrátil
<i>Dom na predmestí</i>	1977	televízna hra pre deti	M. Glasnerová
<i>Drevulienka Snehulienka</i>	1972	rozprávková hra	M. Ďuričková
<i>Dvorček za domom</i>	1978	animovaný seriál telev. rozprávok	A. Minichová
<i>Farebné rozprávky</i>	1978 - 1981	televízny rozprávkový seriál	E. Čepčková
<i>Figliar Sťopka</i>	1974	televízna hra pre mládež	J. Navrátil
<i>Frajeri a frajerky</i>	1979	televízny film pre mládež	D. Dušek
<i>Hlavičkove rozprávky</i>	1976	televízny seriál pre deti	I. Popovič
<i>Klinko a Kompit kráľ</i>	1971	televízna rozprávková hra	H. Brindzová
<i>Leto, ktoré nedozrelo</i>	1974	televízna hra pre deti a mládež	O. Sliacky
<i>Leto s Katkou</i>	1976	televízny seriál pre deti	R. Cvrček
<i>Meduška</i>	1977 - 1979	séria bábkových rozprávok	E. Čepčková
<i>Miláčik</i>	1970	televízny seriál	A. Minichová

<i>Miško drotár a naozajstná princezná</i>	1977	rozprávková hra	O. Lichardová
<i>My sme malí muzikanti</i>	1876	seriál rozprávkových stretnutí detí s nástrojmi	G. Vyskočilová
<i>Na polici v hrnci</i>	1979	televízny seriál	M. Grznárová
<i>O bielej ruži</i>	1970	rozprávkový seriál	J. Kákoš
<i>Pán Zametač Silvester</i>	1974	televízna rozprávka	M. Grznárová
<i>Pásli ovce valasi</i>	1973	animovaný televízny rozprávkový seriál	M. Grznárová
<i>Príhody vrabčiakov Žmurka a Frnka</i>	1973	tel. seriál pre Večerníček	N. Tanská
<i>Rachotilkovia</i>	1978	televízna hra pre mládež	J. Navrátil
<i>Rudienka</i>	1974	pôvodná telev. rozprávka	Z. Bachnárová
<i>Slimák Maťo a škriatok Klinček</i>	1978	animovaný seriál pre Večerníček	J. Cita
<i>Spadla z oblakov</i>	1978 - 1980	televízny seriál pre deti	R. Cvrček
<i>Telefón Agafón</i>	1972	tel. seriál pre Večerníček	N. Tanská
<i>Výmysly uja Elektróna</i>	1979	hraný seriál pre deti	V. Predmerský
<i>Zlatá brána</i>	od r. 1970	televízna hudobnodramatická relácia	J. Navrátil
<i>Zlatá priadka</i>	1975	televízna rozprávková hra	M. Ďuričková

(Mrlian et al., 1989, s. 167, 340, 416; Mrlian et al., 1990, s. 67, 94, 208, 280, 308, 329, 457; Rusnák, 2009, s. 141; Stanislavová et al., 2010, s. 188, 189, 199)

Osemdesiate roky 20. storočia možno v rámci detskej televíznej tvorby považovať za žánrovo najpestrejšie. Detskému divákovi ponúkala televízia množstvo ľudových či autorských rozprávkových inscenácií v rozličných podobách (hraná, animovaná, bábková), ako aj filmy s prvkami zábavy, hudby (bližšie pozri tab. 3). Produkcia pre detského percipienta bola v tomto období jednou z možností ako sa vyhnúť „ideologicky zaťaženým“ žánrom, a tak sa stala priestorom pre reflexiu viacerých autorov (P. Glocko, O. Sliacky, M. Kováčik, J. Navrátil, D. Dušek a iní). Zároveň došlo k výraznejšiemu prenikaniu dramatických žánrov do rozdielnych médií, išlo najmä o spracovanie jedného titulu v rozhlase aj v televízii (v rozličnom poradí). Napríklad pôvodná rozhlasová rozprávka *Popletený Polepetko* (1978) bola adaptovaná v televíznom prostredí ako rozprávková komédia *Polepetko* (1986) s M. Nogom v hlavnej úlohe (Stanislavová et al., 2010, s. 199). Autori si uvedomovali, že televízia im ponúka možnosť osloviť väčšie množstvo príjemcov (v porovnaní s prozaickou tvorbou) a pravidelná periodicita vysielania im zas umožňovala produkovať žánre s prvkom opakovania, nadväznosti, jednoty, preto možno aj v oblasti detskej tvorby už od počiatkoch vysielania zaznamenať seriály (hrané, animované aj bábkové). V roku 1983 bol uvedený hraný seriál P. Guldana s výchovnovzdelávacím podtextom *Bambul'kine dobrodružstvá*, obľubu si získava aj u súčasných detských percipientov. Edukačnú a výchovnú funkciu naplňala televízia aj viacerými pásmami, skladanými reláciami (napr. *Dopraváčik*, *Televízne vysielanie pre školy*, *Televízny klub mladých*, *Generácia 2000*) s dôležitou funkciou moderátora či vymyslenej, zväčša bábkovej, postavy. V pásme *Ma-Tel-Ko* (Malý televízny kolotoč) deti sprevádzala postava Drobčeka, mím Vendelín bol deťom známy ako Raťafák plachta a nedeľné dopoludnia patrili od roku 1981 pásmu *Pod'te s nami* s postavičkou Dancúľa, neskôr Janka Hraška a napokon (od r. 1986) Kuka. Uvedené relácie spájali animované rozprávky do celku, pričom sa snažili

reflektovať rôzne témy (napr. doprava, budúce povolanie), do ktorých sa zapájali samotné deti (či už priamo v štúdiu alebo sprostredkované prostredníctvom listov) a, samozrejme, plnili aj zábavnú a oddychovú funkciu („*Pod'te deti, pod'te s nami, na stretnutie s rozprávkami. Už je čas, už sa všetci budia. Prichádzajú medzi vás zvieratká a ľudia.*“) (Noc v archíve, STV, 2011).

Tab. 3: Vybrané televízne programy pre deti a mládež – 80. roky

názov	rok vysielania	Žáner	autor; scenár; dramaturgia
<i>Bambul'kine dobrodružstvá</i>	1983	hraný seriál s pesničkami	P. Guldan
<i>Čo rozpráva teta srna</i>	1987 - 1989	hraný seriál	A. Minichová
<i>Čo to zvoní, čo to hrká</i>	1986	séria animovaných rozprávok	I. Renč
<i>Dobrodružstvá Janka Hraška</i>	1980	tel. bábková inscenácia	V. Predmerský
<i>Dômyselne ukrývané dokumenty</i>	1980	komédia pre mládež	D. Lechan
<i>Drevená krava</i>	1984	pôvodná televízna rozprávková komédia	Ľ. Fífik
<i>Dvaja a pes</i>	1985	televízny seriál pre deti	M. Grznárová
<i>Filmári</i>	1983	hra pre mládež	K. Minichová
<i>Husiarka a kráľ</i>	1983	rozprávková inscenácia	M. Glasnerová
<i>Chlapská dovolenka</i>	1988	lyrický komediálny príbeh	R. Adler
<i>Jablonka</i>	1989	televízna rozprávka	O. Sliacky
<i>Minirozprávky do postieľky</i>	1982	animovaný seriál	A. Minichová
<i>Modrý Jonatán</i>	1989	tel. rozprávková komédia	V. Šuplata
<i>Múdry Matko a blázni</i>	1984	televízna rozprávka	M. Grznárová
<i>Najstarší zo všetkých vrabcov</i>	1980	tel. film pre deti a mládež	D. Dušek
<i>Neberte nám princeznú</i>	1981	pôvodný detský muzikál	G. Vyskočilová
<i>Oco, mama a ja</i>	1981	televízny seriál	V. Predmerský
<i>Orechový koláč</i>	1983	televízna hra pre deti	A. Minichová
<i>O smelom krajčírovi</i>	1982	rozprávková inscenácia	M. Glasnerová
<i>Pltník Paľko a vodník Venček</i>	1984	tel. bábkový seriál	J. Chlebík
<i>Polepetko</i>	1986	tel. rozprávková komédia	P. Stoličný
<i>Rozprávky z televíznej skrinky</i>	1984	rozprávkový seriál	J. Chlebík
<i>Snehuliaci</i>	1980	hudobno-zábavný film	G. Vyskočilová
<i>Šupka kmotrom</i>	1982	televízny animovaný film	P. Glocko
<i>Utieračik</i>	1986	bábkový animovaný seriál	A. Minichová
<i>Vrabc z trnia</i>	1984	televízny seriál pre deti	D. Lechan
<i>Zázračný autobus</i>	1982	hudobno-zábavný film	G. Vyskočilová
<i>Zbierka zaujímavostí</i>	1985	televízna hra pre deti	M. Glasnerová
<i>Zlatá krajina</i>	1985	rozprávková inscenácia	J. Chlebík

(Mrlian et al., 1989, s. 67, 551; Mrlian et al., 1990, s. 341, 416, 510, 664; Stanislavová et al., 2010, s. 188 – 200)

Zmeny, ktoré sa diali v Československu po novembri 1989 nepriaznivo zasiahli do oblasti detskej tvorby. Okrem redukcie programov (v tom období ešte menej výraznej) sa priestor začal ponúkať aj komerčným produktom. Výhodou týchto zahraničných titulov bola najmä ich ekonomická dostupnosť, nižšia miera nákladov oproti pôvodnej tvorbe a aj

postupne narastajúca obľúbenosť u detského percipienta. Na druhej strane sa viacero z nich vyznačovalo pomerne nízkou kvalitou s dôrazom na formálnu stránku, väčšiu dynamiku (rýchly záber, strih, farebnosť). V deväťdesiatych rokoch sa napriek naznačeným tendenciám vyrobilo niekoľko pôvodných titulov. Išlo najmä o rozprávkové hry, ale aj večerníčkové animované seriály (pozri tab. 4). V rámci moderovaných relácií zasiahli do televíznej tvorby bábkarí K. Aulitisová a L. Piktora, ktorých detské publikum poznalo ako *Elá Hop* (moderovaná relácia zložená z pásma animovaných rozprávok a autorských gagov). V tomto období vysielala skladanú reláciu aj komerčná televízia Markíza (*Kakao*), no väčšiu časť vysielacieho času pre deti začali postupne zaberat' tzv. cartoons (bližšie pozri Rusnák, 2010, s. 19) bez sprievodného komentára, uvedenia či účasti detského diváka. Slovenská televízia v tom čase pokrývala vysielanie pre deti a mládež aj archívnymi dokumentmi, ktoré zaznamenali úspech v minulosti, a tak bol napríklad v roku 1999 do vysielania zaradený hudobno-zábavný program *Zlatobránsky pamätníček*.

Tab. 4: Vybrané televízne programy pre deti a mládež – 90. roky

názov	rok vysielania	Žáner	autor; scenár; dramaturgia
<i>Dunajská kráľovná</i>	1993	televízna rozprávková hra	M. Ďuričková
<i>Elá Hop</i>	1999 - 2008	moderovaná relácia pre deti	K. Aulitisová, L. Piktora
<i>Garsónka</i>	1990	televízna hra	P. Ševčovič
<i>Hrdinovia siedmich morí</i>	1991 - 1996	televízny animovaný seriál	J. Uličiansky
<i>Chudobných rodičov syn</i>	1993	televízna rozprávková hra	P. Glocko
<i>Máme Emu</i>	1995	večerníčkový cyklus – kreslené rozprávky	J. Uličiansky
<i>O hlúpej žene</i>	1996	humorná rozprávka	L. Munk
<i>O ľudoch a čarodejníkoch</i>	1999	televízna rozprávková hra	O. Keleová
<i>Princezná v ježovej koži</i>	1994	rozprávka na ľudové motívy	M. Grznárová
<i>Rozum nadovšetko</i>	1999	televízna rozprávková hra	J. Kákošová
<i>Ružová Anička</i>	1992	televízna rozprávková hra	P. Glocko
<i>Zlatohláska</i>	1994	televízna rozprávková hra	M. Kováčik
<i>Zlatý kolovrat</i>	1995	pôvodná televízna rozprávka	V. Valček
<i>Ženský vtíp</i>	1996	Tel. inscenácia na motívy ľudovej slovesnosti	J. Banyák

(Stanislavová et al., 2010, s. 217; Žilková, 2006, s. 52 – 55)

Aj začiatkom 21. storočia pôvodná detská tvorba podliehala pomerne ostrej kritike, týkajúcej sa najmä množstva produkcie, ale aj samotného charakteru vysielaných detských programov. M. Žilková (2006, s. 51) v tejto súvislosti upozorňuje na rozšírenú komerčnú ponuku, ale aj zmenu samotného prístupu detského percipienta. J. Malíček (2005, s. 136, 137) hovorí o ústupe tradičnej tvorby pre deti (z hľadiska obsahu, dramaturgie, ako aj štylizácie), polyfunkčnosti súčasných diel, ktoré sa snažia oslovit' široký záber príjemcov, kedy sa dieťa chápe ako rovnocenný partner dospelého a na druhej strane dochádza k infantilizácii zabezpečujúcej prítomnosť obsahových a formálnych prvkov pre deti. Slovenskej televízii ako verejnoprávnej inštitúcii (vznik a pôsobenie upravené zákonom) však Zákon 16/2004 o Slovenskej televízii určoval v rámci programovej služby do programovej štruktúry zahrnúť

aj „žánrovo rôznorodé programy pre deti a mládež“, a tak sa okrem niekoľkých rozprávok (neporovnateľne nízka kvantita oproti predchádzajúcim obdobiam) produkovali aj súťaže (*Superchyty, Prípady detektíva Kulmena*), zábavná relácia *Gombička* (zábavná encyklopédia pre predškólakov) či víkendový cyklus pre deti (okrem vyššie uvedenej relácie *Elá Hop* aj *Fidlibum, Fidlibumove rozprávky*). Obľubu u divákov si získala relácia *Mini talent show*, ktorá obsahovo aj formálne nadväzovala na podobné úspešné formáty spojené s prezentovaním speváckych a iných talentov. Napodobňovaním tvorby pre vekovo staršie publikum sa vyznačoval aj špecifický žáner vysielaný v rokoch 2004 - 2006 *Detské správy* (Rusnák, 2009, s. 142). V súčasnosti STV ponúka detským percipientom vzdelávacie, zábavné relácie a publicistickú reláciu (pozri tab. 5). Nový zákon 532/2010 o Rozhlase a televízii Slovensko už neuvádza vo svojej programovej službe žánrovú rôznorodosť detských programov, no torzo pôvodných tvorcov pre deti sa snaží zachovať detskú produkciu aspoň v minimálnom rozsahu. K pozitívnym vkladom do tejto oblasti patrí aj pôvodná rozprávková hra *Orest z rodu čarodejníkov* vysielaná počas vianočných sviatkov 2010 či nové časti úspešnej animovanej série rozprávok *Jurošík*.

Tab. 5: Vybrané televízne programy pre deti a mládež – 2000 – 2010

názov	rok vysielania	Žáner	autor; scenár; dramaturgia
<i>5 minút po dvanástej</i>	od r. 2008	publicistická relácia	M. Glasnerová
<i>Góóól</i>	od r. 2004	športovo-zábavná súťaž pre deti	M. Mikulec
<i>Dúhenka</i>	2000	televízna rozprávka	B. Mišík
<i>Hádaj, kto nás pozval</i>	od r. 2009	cyklus návštev v rodinách	R. Ďurišová
<i>Kvet šťastia</i>	2002	televízna rozprávková hra	J. Kákošová
<i>Maškrtniček</i>	od r. 2008	vzdelávacia relácia pre deti	J. Šebová, T. Šebo
<i>Mediálni špióni</i>	od r. 2010	vzdelávací cyklus pre deti	M. Glasnerová
<i>Orest z rodu čarodejníkov</i>	2010	pôvodná rozprávková hra	M. Glasnerová
<i>Pani Zima</i>	2001	pôvodná rozprávka s pesničkami	L. Šebová
<i>Prípady detektíva Kulmena</i>	2008 - 2009	súťažný program so vzdelávacími prvkami	L. Tomešová
<i>Sokoliar Tomáš</i>	2000	film na motívy románu	V. Vorlíček
<i>Superchyty</i>	2008 - 2009; od r. 2011	športovo-zábavná súťaž pre deti	M. Mikulec
<i>Zlatý chlieb</i>	2001	televízna rozprávková hra	J. Lenhart

(Rusnák, 2009, s. 142; Žilková, 2006, s. 52 – 55, STV/Relácie A-Z)

Príčinu kritiky súčasnej detskej televíznej tvorby vidí dramaturgička a scenáristka M. Glasnerová (detskej tvorbe sa venuje od roku 1974) vo viacerých vzájomne súvisiacich aspektoch. Ide najmä o periodicitu a kvantitu programov, ktorých je podstatne menej v porovnaní s návykom staršej generácie, „umrtvenie“ dramatickej a animovanej tvorby, a to hlavne z ekonomických dôvodov či z dôvodu „nepřířáživosti“ v porovnaní s inými žánrami. Do popredia sa dostáva technologické spracovanie, efekty, ústup obsahu v prospech formy. Súčasný divák si žiada programy, pri ktorých sa od neho vyžaduje minimálna miera participácie. M. Glasnerová (2011) spája tento stav aj s printovými médiami („lifestylové

magazíny vsugerujú deťom, že forma je dôležitejšia ako obsah“), v ktorých formálna úprava zohráva podstatnú úlohu aj pri predaji samotných produktov. Pôvodnú detskú televíznu tvorbu však možno považovať za obsahovo hodnotnú, o čom svedčia aj divácke a odborné ocenenia (napr. cena pre publicistickú reláciu *5 minút po dvanástej* za pomoc deťom v uplynulom roku). Prebiehajúce obdobie prípravy zmluvy so štátom (minimum tvorby pre deti) sľubuje okrem iného aj obnovu hranej tvorby. V septembri by mala STV uviesť seriál *Gympel* (autori Klimáček, Semjan), vzdelávací cyklus *Doučko* venovaný slovenskému jazyku zábavnou formou (externé prostredie kníhkupectva, otázky z monitoringu) a vianočný fantazijný príbeh s Elou a Hopom by mal prispieť k vianočnej atmosfére (Glasnerová, 2011). Pokračovať by mal aj vzdelávací cyklus *Mediálni špióni* s uceleným konceptom podporujúcim silnejúce tendencie potreby mediálnej výchovy. Ľudia totiž často zabúdajú na nedozretú emočnú zložku detí, ktoré by sa mali naučiť (aj s pomocou mediálnej výchovy) rozlišovať zacielenie mediálnych obsahov, ich kvalitu. Mediálna výchova by mala pomôcť zorientovať sa v jednotlivých médiách, najmä rodičia by mali vedieť zhodnotiť pozitívne a negatívne stránky širokej programovej ponuky množstva televíznych staníc. Dôležité však je, aby sa ich výber nemusel obmedziť len na zahraničnú produkciu a aby aj budúce generácie mohli spomínať na pôvodnú slovenskú tvorbu pre deti (nielen prostredníctvom archívnych záznamov).

Literatúra a zdroje

- NOC V ARCHÍVE. Relácia vysielaná na televíznej stanici STV 2 30. januára 2011 o 22.10 hod. Relácia dostupná na adrese
<http://www.stv.sk/online/archiv/noc-v-archive?date=2011-01-30&id=43967>
- MALÍČEK, J.: *Hollywood dneška deťom*. In: Stav kultúry pre deti a mládež. Nitra, Filozofická fakulta Univerzity Konštantína Filozofa 2005, s. 136 – 145.
- MRLIAN, R. a kol.: *Encyklopédia dramatických umení Slovenska 1*. Bratislava, Encyklopedický ústav SAV a Veda, vydavateľstvo SAV 1989.
- MRLIAN, R. a kol.: *Encyklopédia dramatických umení Slovenska 2*. Bratislava, Encyklopedický ústav SAV a Veda, vydavateľstvo SAV 1990.
- RUSNÁK, J.: *Textúry elektronických médií – Vývoj a súčasný stav*. Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove 2009.
- RUSNÁK, J. a kol.: *Texty elektronických médií – Stručný výkladový slovník*. Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove 2010.
- STANISLAVOVÁ, Z. a kol.: *Dejiny slovenskej literatúry pre deti a mládež po roku 1960*. Bratislava, Literárne informačné centrum 2010.
- STV. Relácie A – Z. [cit. 9. 6. 2011] Dostupné na adrese
<http://www.stv.sk/relacieaz/dvojka/5-minut-po-dvanastej/>
<http://www.stv.sk/relacieaz/jednotka/goool/>
<http://www.stv.sk/relacieaz/jednotka/hadaj-kto-nas-pozval/>
<http://www.stv.sk/relacieaz/jednotka/maskrtnicek/>
<http://www.stv.sk/relacieaz/dvojka/medialni-spioni/>
<http://www.stv.sk/relacieaz/jednotka/pripady-detektiva-kulmena/>
<http://www.stv.sk/relacieaz/jednotka/sokoliar-tomas/>
<http://www.stv.sk/relacieaz/jednotka/superchyty/>
- ZÁKON o Slovenskej televízii zo 4. decembra 2003. Zbierka zákonov č. 16/2004.

ZÁKON o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 15. decembra 2010. Zbierka zákonov č. 532/2010.

ŽILKOVÁ, M.: *Globalizačné trendy v mediálnej tvorbe*. Nitra, Filozofická fakulta Univerzity Konštantína Filozofa 2006.

Iné pramene

GLASNEROVÁ, M.: *Televízna tvorba pre deti – osobný rozhovor*. Bratislava. 21. 5. 2011.

Abstract

The contribution deals with the development and nature of original television production centred on children as observers. We concentrated on the quantity and quality of television programs for children broadcasted since the sixties of the twentieth century by the public television in Slovak republic. The results of the research have shown that while there are valuable television programs for Slovak children, their amount is not sufficient, interrelated with the other structures of television programs.